

ÖSTERÅKERS KOMMUN
kommun@osteraker.se

2024-05-13

1 (16)

Dnr SI 2024:1306

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Skärgårdsstadsskolan i Österåkers kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Skärgårdsstadsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Skärgårdsstadsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar resultat för att identifiera nödvändiga utvecklingsåtgärder med tydliga mål och systematiskt följer upp åtgärderna.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna säkerställer att eleverna ges en varierad undervisning med ett aktivt lärarstöd.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fördjupar analysen av elevernas trygghet och utifrån analysen vidtar ändamålsenliga åtgärder samt följer upp effekterna av dessa.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar skillnader i lärarnas bedömning och avvikelser i omdömen och betygssättning inom alla ämnen och årskurser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **6 augusti 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1306) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Skärgårdsstadsskolan leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorns uppföljning och analys ur ett helhetsperspektiv saknas

Granskningen visar att rektorn har verktyg för kartläggning av kunskaper och trygghet men resultat följs inte upp systematiskt och analyser ur ett helhetsperspektiv saknas. Elevernas kunskapsresultat sammanställs både på skolans lärplattform och efter genomförande av standardiserade tester men resultaten följs inte regelbundet upp av rektorn. Trygghetsresultat samlas in bland annat via enkäter och kartläggning av otrygga platser men uppföljning sker inte systematiskt. Rektorn följer inte upp undervisningens kvalitet eller hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Inför innevarande läsår har alla klasser fått tid varje vecka avsatt för demokrati- och värdegrundsfrågor i schemat. Av intervjuer med elever och elevhälsan framgår att demokrati- och värdegrundslektioners genomförande varierar och rektorn har inte kännedom om de genomförs i alla klasser. Vidare saknas en djupare analys av resultat som grund för utvecklingsåtgärder. Skolan har många påbörjade utvecklingsåtgärder men av granskningen framgår inte vilka behov som ligger till grund för respektive åtgärd. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att flera av utvecklingsåtgärderna ska leda till en mer likvärdig undervisning. Det saknas koppling till vilka behov som ligger till grund för respektive åtgärd och också hur åtgärden ska leda till ökad måluppfyllelse eller ökad trygghet för elever. Då utvecklingsåtgärder har en vag koppling till skolans behov blir även kopplingen till fördelning av resurser vag.

Eftersom uppföljning och djupare analys av skolans resultat saknas bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Ett systematiskt jämställdhetsarbete saknas

Granskningen visar att rektorn ger svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Av intervju med rektorn framgår att skolan inte har analyserat resultat utifrån kön. Samtidigt framgår av granskningen flera mönster som skolan har identifierat som är kopplade till kön som exempelvis att många flickor har

minskad skolnärvaro och en jargong i personalgruppen att prata om pojkar som stökiga, men utvecklingsåtgärder till dessa saknas. Av intervjuer med elevhälsan och lärare framkommer exempel där enskilda medarbetare arbetar medvetet genom exempelvis val av bilder och skönlitteratur utifrån ett könsperspektiv. Flera lärare uppger att de i undervisningen pratar om jämställdhet med eleverna och exempelvis gör kopplingar inom historia, vilket även bekräftas i intervjuer med elever. Det framkommer även att det har identifierats en trend, som växt fram under lång tid, där många flickor inte deltar på idrotten men att det inte har satts in några åtgärder.

Rektorns ledning av det pedagogiska arbetet är otillräcklig

Granskningen visar att mötesformer för kollegialt lärande finns men att rektorn inte följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer framkommer att rektorn introducerat ett mötesforum där rektorn, samtliga undervisande lärare och elevhälsan regelbundet samlas för en nulägesavstämning runt eleverna i respektive årskurs i syfte att samverka. I den mötesformen finns ett fokus kring tillgänglig lärmiljö och arbete med trygghet och studiero. Vidare träffas lärarna varje vecka för verksamhetsutveckling. Enligt huvudmannens inskickade information innehåller verksamhetsutvecklingsmöte arbete i ansvarsgrupper, kompetensutveckling, presentationer av statistik och resultat med diskussioner eller annat behovsstyrt innehåll enligt ett rullande schema. Av granskningen framkommer att rektorn inte följer upp effekterna av vare sig lärares arbete tillsammans med elevhälsoteamet eller arbetet som utförs utifrån verksamhetsutvecklingsmöten. Rektorns uppföljning av att det kollegiala lärandet ger effekt är bristfällig och sker inte systematiskt.

Granskningen visar vidare att nya lärare och obehöriga lärare får en övervägd introduktion. Av intervju med rektorn framgår att rektorn vid anställningsintervju och uppstartsmöte med nyanställda går igenom förväntningar och rutiner med läraren. Rektorn säkerställer även att nya lärare har en kollega att vända sig till samt att nyexaminerade lärare får en mentor för regelbundna möten på avsatt tid. Obehöriga lärare får stöd utifrån behov och tidigare erfarenheter i yrket. Av intervju med lärare framgår att rektorn organiserat information och rutiner så att det är lätt att ta till sig för samtliga lärare. Rektorn förtydligar även rutiner och förhållningssätt via veckoinformation till personal och på mötesforum med samtlig personal.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar resultat för att identifiera nödvändiga utvecklingsåtgärder med tydliga mål och systematiskt följer upp åtgärderna.

Granskningen visar att rektorn inte genomför en tillräcklig analys utifrån skolans resultat vilket leder till att utvecklingsåtgärder inte med säkerhet är framtagna utifrån verksamhetens behov. Vidare är målbilden för utvecklingsåtgärder otydlig vilket gör det svårt att utvärdera om åtgärder och resursfördelning har önskad effekt. På skolan pågår många utvecklingsåtgärder parallellt vilket riskerar att respektive åtgärd inte grundligt genomarbetas och inte leder till ökad måluppfyllelse och ökad trygghet för elever.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med personalen analysera skolans resultat, positiva såväl som negativa, på grupp- och skolnivå, för att förstå bakomliggande orsaker och göra utvecklingsåtgärderna mer träffsäkra. En del av analysarbetet kan med fördel inkludera bakomliggande förklaringar till skillnader mellan flickor och pojkars resultat. Andra utgångspunkter kan vara att följa upp undervisningens innehåll och arbetsformer, och att även i det inkludera uppföljning av värdegrunds- och jämställdhetsperspektiv.

Utvecklingsåtgärderna behöver sedan kommuniceras till samtlig personal och utgöra fokus inom det kollegiala lärandet. För att utvecklingsåtgärderna och målen ska vara uppföljningsbara bör de vara specifika, mätbara och få till antal. Som inspiration i arbetet rekommenderar Skolinspektionen att ta del av [Systematiskt kvalitetsarbete – så fungerar det - Skolverket](#)¹.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Lärare anpassar delvis innehållet till aktuell elevgrupp

¹ Skolverket, 2024-05-02. Webbpublikation. Systematiskt kvalitetsarbete – så fungerar det. Hämtad 2024-05-06

Granskningen visar att lärarna till viss del anpassar innehåll och arbetssätt för att stimulera och utmana eleverna i undervisningen. Av intervju med lärare framgår att lärare gör anpassningar genom att exempelvis ställa frågor på respektive elevs kunskapsnivå och genom att elever som behöver kan sitta utanför klassrummet med resursperson. Lärare strävar även efter att använda läromedel med uppgifter och texter på olika nivåer. I syfte att tillmötesgå elevernas olika behov i inlärnings-sammanhang finns även god tillgång på textila skärmar för avskärmning och hörselkåpor för elever som så önskar i klassrummen. Av intervju med elever framkommer att elever kan välja att göra prov på olika nivåer och elever beskriver även att arbetsuppgifter är utformade så att de går att göra mer eller mindre komplicerade. Det framkommer i elevintervju att elever som behöver extra utmaningar kan få extra material men det materialet är inte alltid mer utmanande utan ofta mer av samma slags arbetsuppgifter. Av intervju med lärare framgår att lärarna ger eleverna utmaningar exempelvis via digitala enheter, möjlighet att fördjupa intresseområden eller att få hjälpa andra elever och därigenom träna sig på att förklara.

Det framgår vidare av granskningen att lärare förmedlar förväntningar på eleverna och är medvetna om vikten av att arbeta med motivation. Av intervju med lärare framgår att lärarna förmedlar förväntningar på olika sätt. Lärare har till exempel tydliggjort begreppet förväntningar för att skapa förståelse vad det innebär för eleverna. Lärare beskriver även att de förmedlar förväntningar på eleverna genom att vara tydliga med vad eleverna ska arbeta med under lektionen och att läraren förväntar sig att eleverna klarar av det. Av intervju med rektorn framgår att skolans förväntningar på eleverna är att de ska klara skolgången och nå så långt de kan. Av intervju med lärare framhålls även att för att eleverna ska känna motivation är det viktigt att de upplever innehållet meningsfullt och att lärarna hittar personliga kopplingar till elevernas arbeten. Det är även viktigt, enligt lärarna, att eleverna får känna att de lyckas, påvisa att det lönar sig att kämpa och visa på elevens progression. Lärare exemplifierar i intervjun att elevernas engagemang ökar när läraren har använt andra elevers arbeten som underlag för uppgifter i undervisningen. Av elevintervju framgår att elevernas motivation ökar när lärare skojar eller lägger in moment i undervisningen som skapar intresse.

Elever görs delvis delaktiga i sitt eget lärande och i att utveckla undervisningen

Granskningen visar att eleverna till viss del ges möjlighet till reflektion i undervisningen. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer att lärare leder helklassdialoger där elever är delaktiga genom att svara på frågor av öppen karaktär. Exempelvis för en lärare, vid observation, dialog med elever om känslor och betonar att känslor aldrig kan vara fel. Vidare framkommer av intervjuer andra

arbetsformer där eleverna får reflektera tillsammans som exempelvis i bikupor. Samtidigt observeras även lektioner som bygger på frågeställningar av karaktären ”rätt och fel” och där samtliga elever svarar på samma frågor. Av intervju med elever framgår att vid utvecklingssamtal samtalar elever och lärare om hur eleven arbetar bäst och elever kan lämna önskemål som lärarna hör sammar. Lärarna har under föregående läsår tagit fram ett underlag för att arbeta med studieteknik som implementeras detta läsår.

Granskningen visar vidare att lärare sporadiskt utvärderar sin undervisning med eleverna och delvis gör eleverna delaktiga i planeringen av undervisningen. Inom ramen för undervisningen låter lärare eleverna utvärdera undervisningen genom att visa med fingrar vad det tycker om lektionen eller har små kunskapstest i olika former för att i slutet av lektionen få en återkoppling kring vad eleverna har tagit till sig av undervisningen. Elever upplever att lärarna märker om en grupp exempelvis gillar att se på film och att lärarna försöker bygga in flera sådana moment i undervisningen. Elever upplever inte att de är delaktiga i planeringen av undervisningen medan lärare säger att eleverna görs delaktiga genom att exempelvis få välja vilken ordning de vill arbeta med olika moment, provdatum och att rösta fram vilken sång som ska sjungas.

Undervisningen är målfokuserad och delvis varierad, men eleverna får inte alltid ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och det är tydligt för eleverna vad de ska göra och vad som är syftet med olika arbetsmoment. Lärarna skriver på tavlan vad lektionen ska innehålla både gällande arbetsuppgifter, mål samt tidsåtgång och delger även eleverna detta muntligt. I elevintervjuer bekräftas att målet med undervisningen är tydligt för eleverna och lärare pratar även med elever om varför kunskaperna är viktigt på lång sikt. Undervisningen har ett logiskt flöde mellan moment och vid observationer finns inledning, sammanhang i genomgångar och delvis sammanfattande avslut på lektioner. Av intervju med elever framkommer att elever uppskattar när lärare inledningsvis av lektionen återkopplar till föregående lektion exempelvis genom att ställa frågor om innehållet och eleverna önskar att lärarna gör det oftare.

Granskningen visar vidare att undervisningen till viss del består av olika typer av uppgifter och att eleverna delvis ges ett aktivt lärarstöd. Av intervju med elever framgår att eleverna arbetar såväl individuellt som i grupp och att innehållet i lektioner är varierat genom att lärarna tar in moment som digitala verktyg, film eller att eleverna använder små skrivtavlor. Elever upplever dock främst att variation finns om det finns tid över. Av intervjuer framkommer att elever ibland gör samma sak en

hel lektion men att det blir variation mellan lektioner och över tid. Elever beskriver i intervju att de sällan gör experiment eller går ut inom ramen för undervisningen. Det framgår vidare att undervisningen endast delvis består av ett aktivt lärarstöd. Lärare uppger i intervju att det aktiva lärarstödet består i att skapa variation och att leda diskussioner i mindre grupper. Vid observationer noteras ett aktivt lärarstöd bland annat genom att lärare ställer frågor och driver samtal i helklass framåt. Vidare framgår av elevintervjuer att lärare inte alltid är behjälpliga under lektioner och har ibland mest fokus på sina egna datorer medan eleverna arbetar, något som även framkommer vid vissa av Skolinspektionens lektionsobservationer. I intervju framkommer att elever önskar att lärare i högre utsträckning frågar om eleverna behöver hjälp under lektionerna. Det framgår även att elever upplever att lärare får ägna mycket tid åt elever som inte fokuserar på skolarbete och att andra elever därför kan få vänta länge innan de får hjälp.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna säkerställer att eleverna ges en varierad undervisning med ett aktivt lärarstöd.

Granskningen visar att det varierar hur väl lektionerna består av olika typer av arbetsuppgifter och hur lärarstödet fungerar, vilket påverkar hur eleverna bibehåller engagemanget för skoluppgifterna under lektionerna. Elever uttrycker att de kan behöva vänta länge på hjälp i klassrummet och har inte fått tillräckliga instruktioner för att komma vidare i sitt arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna säkerställa att undervisningen varierar och innehåller ett aktivt lärarstöd så att elevernas engagemang för skoluppgifterna bibehålls. Rektorn kan förslagsvis skapa sig en nulägesbild av undervisningen genom strukturerade lektionsobservationer och att genomföra samtal med elever och lärare för att sedan inleda ett utvecklingsarbete. I detta utvecklingsarbete ingår även att på ett systematiskt sätt utvärdera att åtgärderna har önskad effekt och vid behov sätta in andra åtgärder. Inspiration till arbetet kan rektorn få via Skolverkets webbsida om strukturerad undervisning, [Strukturerad undervisning - en modell i sex steg - Skolverket](#)².

² Skolverket, 2024-03-08. Webbpublikation. Strukturerad undervisning – en modell i sex steg. Hämtad 2024-05-06

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan har ett påbörjat arbete för att skapa samsyn kring studiero

Granskningen visar att det finns ett påbörjat arbete på skolan kring att skapa samsyn kring studiero. Av intervju med elever och av resultat i Skolinspektionens skolenkät framgår att många elever på skolan inte upplever studiero samt att lärarna saknar verktyg för att återfå studiero när så behövs. Av intervju med elever framgår att lärare högljutt tillrättavisar elever om det är rörigt i klassrummet och elever upplever att lärare skuldbelägger elever om det inte är tillräckligt lugnt i undervisningen. I granskningen framgår att rektorn har skapat en mötesform där lärare som undervisar i samma årskurs tillsammans med elevhälsan och rektorn regelbundet träffas för att bland annat skapa samsyn kring studiero. Dessa möten upplevs positiva av lärare och bidrar bland annat till en ökad samsyn kollegialt. Skolan har redan föregående läsår arbetat med tillgänglig lärmiljö kring praktiska verktyg, struktur i undervisningen och tillgång till exempelvis textila skärmar för avskärmning i klassrum. Detta läsår arbetar elevhälsan med handledning av personal bland annat för att stärka ledarskapet i klassrummet och i arbetssätt kring positivt beteendestöd. Lärarna arbetar med att tydliggöra regler och förväntningar tillsammans med eleverna i syfte att öka studieron. Exempelvis används korta pauser för att återfå fokus, vilket elever lyfter som en framgångsrik metod. Eleverna görs även delaktiga i arbetet med studiero genom att göra klassrumsregler, återkommande prata om studiero samt deltagande i att ta fram åtgärder för klassen utifrån enkätresultat.

Arbetet kring trygghet bygger på otydlig analys och saknar uppföljning

Granskningen visar att skolan till viss del har ett förebyggande arbete för att skapa trygghet. På skolan finns ett trygghetsteam som bland annat ansvarar för att genomföra regelbundna enkätundersökningar. Sedan flera år arbetar skolan med trivselledare som organiserar rastaktiviteter och genomför tillsammansdagar för att elever ska lära känna elever i andra årskurser. Skolan gör även åtgärder som att skapa

fotbollsschema och fotbollsskola när konflikter uppstår på fotbollsplanen samt införskaffar skåp för förvaring åt elever som upplever otrygghet när de blir av med ägodelar. Trygghetsteamet och elevhälsan har även påbörjat ett kartläggningsarbete med kortintervjuer med alla elever i klasser där problematik kring trygghet har uppmärksammats.

Granskningen visar vidare att det finns en viss otydlighet i arbetet med att skapa trygghet på skolan samt att analysen av orsaker till otrygghet är otydlig och uppföljning av effekt kring åtgärder saknas. Elevernas upplevelse av trygghet på skolan kartläggs bland annat genom enkäter, markering av otrygga platser, uppföljningar av kränkningsärenden och samtal på elevråd. Vidare görs åtgärder men ofta utan att en analys har gjorts, mål för åtgärden tydliggörs inte och effekter följs inte upp systematiskt. Rektorn har bland annat initierat ett förebyggande arbete med värdegrundslektioner men rektorn har inte följt upp att arbetet genomförs i alla klasser. Granskningen visar att arbetet inledningsvis fungerade bra men att det i nuläget inte genomförs av alla lärare. Rektorn har även initierat ett arbete med en beforskad modell för studiero och trygghet på lågstadiet och en annan modell med positivt beteendestöd för mellan- och högstadiet på skolan. Rektorn säger att det är svårt att svara på om eleverna har blivit tryggare på grund av åtgärden men hoppas det och ska jämföra enkätresultat för att se om det skett en förbättring.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fördjupar analysen av elevernas trygghet och utifrån analysen vidtar ändamålsenliga åtgärder samt följer upp effekterna av dessa.

Granskningen visar att skolan genomför kartläggningar av den upplevda tryggheten men åtgärder bygger på en otillräcklig analys. Rektorn beslutar om åtgärder men följer inte upp genomförandet eller om åtgärder får önskad effekt.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att på ett systematiskt och mer djupgående sätt följa upp elevers upplevelse av trygghet för att kunna genomföra analyser och vidta träffsäkra åtgärder. Ett bra sätt att samla in underlag kan vara genom kortintervjuer som trygghetsteamet och elevhälsan har påbörjat i årskurser där problematik uppmärksammats. Elevernas synpunkter och upplevelser behöver tas tillvara systematiskt på fler olika sätt även i det förebyggande arbetet med att skapa trygghet. Vidare behöver rektorn utifrån analyserna sätta in åtgärder och följa upp att åtgärder får önskad effekt, förslagsvis med hjälp av trygghetsteam och skolans elevhälsa. För att skapa samsyn och ett gemensamt förhållningssätt i hela

personalgruppen är det viktigt att samtliga får del av bakgrunden till åtgärder, deltar i genomförande och får information kring vad uppföljningar visar.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, men utvecklingsområden finns.

Förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg är begränsade

Granskningen visar att rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för att lärarna regelbundet ska kunna samverka kring bedömning. Rektorn har inför vårterminen 2024 påbörjat ett arbete för sambedömning av nationella prov där rektorn kartlagt lärarnas behörigheter och utifrån detta organiserat rättningen. Av intervju med lärare framgår att samplanering och sambedömning i övrigt sker på lärares egna initiativ om lärarna kan hitta tid för detta med kollegor inom samma ämnen eller årskurs. Av intervju framgår även att lärare vid osäkerhet i bedömningen stämmer av med någon kollega. Lärare inom praktiska och estetiska ämnen har kommungemensamma nätverk där de bland annat kan kalibrera sin bedömning och diskutera runt moment för bedömning. Enligt lärare har rektorn varit tydlig med förväntningar kring och genomfört en insats för att skapa enhetlig dokumentation av bedömning på skolans lärplattform.

Rektorn analyserar inte skillnader och avvikelser i lärarnas bedömning och betygsättning

Granskningen visar att rektorns analys av omdömen och betygsättning är begränsad, liksom rektorns kännedom om avvikelser och bakomliggande orsaker till dessa. Offentlig statistik tillsammans med huvudmannens inskickade dokument visar på stora avvikelser mellan nationella prov och omdömen respektive betyg i flera årskurser och över tid. Av intervju med rektorn framkommer att skolan har sammanställt resultat och noterat att avvikelser mellan nationella prov och betyg finns men inte analyserat orsakerna till dessa. Vidare framgår att rektorn inte analyserat resultat utifrån bedömningar och betygsättning för flickor respektive pojkar, där exempelvis 43,5 procent av pojkarna i årskurs 9 får lägre betyg i svenska än vad de presterar på nationella proven läsåret 2022/2023. Av intervju med lärare framgår att lärare har noterat en stor avvikelse mellan nationella prov och betyg i årskurs 6 föregående läsår i matematik och

betygsättande lärare har fört samtal med förstelärare kring detta, men inte med rektorn. Lärarnas förklaring till avvikelserna är att det nationella provets utformning i ämnet var svår för eleverna att förstå. Vidare finns även avvikelser mellan resultat på nationella prov i årskurs 3 och omdömen, vilket inte heller analyserats. För att åtgärda avvikelser uppger rektorn att hen har fokuserat på att höja lärarbehörigheten på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar skillnader i lärarnas bedömning och avvikelser i omdömen och betygssättning inom alla ämnen och årskurser.

Granskningen visar att rektorn inte analyserar skillnader och avvikelser mellan olika lärares omdömen/betyg i syfte att säkerställa en likvärdig och rättssäker bedömning och betygssättning. Skolan saknar ett systematiskt arbete, vilket är särskilt allvarligt med tanke på de konsekvenser oriktiga omdömen eller betyg kan medföra för elevers framtida studier.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn fördjupar sina analyser genom att titta på vilka eventuella skillnader som finns i lärares bedömning och betygssättning, exempelvis mellan olika klasser, mellan flickor respektive pojkar och avvikelser mellan omdömen/betyg och nationella prov. Det är viktigt att titta på hur samtliga omdömen/betyg ser ut över tid och om det glider iväg mot någon riktning. Vid avvikelser behöver rektorn undersöka vad det beror på och om det är motiverat eller inte. För att rektorn ska ha rätt förutsättningar till att fördjupa sina analyser behöver rektorn diskutera bedömning med lärare.

Rektorn har även ett ansvar i sin analys att fastställa om lärare tolkar styrdokumentet lika eller om de har bedömt och vägt in elevprestationer på olika sätt. Ett sätt för rektorn, att säkerställa att lärare gör likvärdiga och rättssäkra bedömningar, kan vara att leda läraren i ett arbete med att gemensamt diskutera och analysera skillnader i bedömning och betygssättning. Detta i syfte att skapa mer likvärdighet och på så sätt även öka lärares bedömarkompetens.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Lena Johansson Kärr, utredare.

I den slutliga handläggningen har Anna Grimlund, utredare (föredragande), och Åke Isaksson, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9 och 10 april 2024 samt genomförde digital intervju med rektorn den 11 april 2024. Besöket genomfördes av Anna Grimlund, utredare, och Åke Isaksson, utredare.

Skärgårdsstadsskolan i Österåkers kommun är en grundskola med årskurserna F-9. Huvudman för skolan är Österåkers kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 433 elever i årskurs 1-9. Förskoleklass och fritidshem omfattas inte av granskningen.